

Preotul Prof. Dr. IOAN RĂMUREANU

271R23

ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ

Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române

Rămureanu, Pr. Asistent I., *Tratative directe de unire dintre Bisericile Ortodoxe și Biserica Anglicană de la 1920 până azi*, în «Ortodoxia», X (1958), nr. 2, p. 217–235. Traducere în limba engleză sub titlul: *Direct Talks for Union between the Orthodox and the Anglican Churches from 1920 till to-day*, în «The Romanian Church and the Church of England», Bucharest, 1976, p. 45–66.

Simon, Marcel, *L'Anglicanisme*, Paris, 1969.

Stavridis, B. Th., *Orthodoxy and Anglicanism*, London, Transl. by Colin Davey, London, 1966.

Trembelas, P., *Istoria Reformei în Biserica Anglicană*, în grecește, Tesalonic, 1956.

Wand, J. W. C., *The Anglican Communion. A Survey*, London, 1948.

Idem, *Anglicanism in history and today*, London, 1961.

XVIII. SECTE NOI ÎN ANGLICANISM ȘI PROTESTANTISM

Quakerii. Metodiștii. Herrnhuterii. Swedenborgienii

Quakerii

Braithwaite, W. C., *The Beginning of Quakerism*, ed. revăzută, London, 1965.

Idem, *The second period of Quakerism*, London, ed. rev., 1961.

Etten, H. von., *George Fox et les Quakers*, Paris, 1956.

Grubg, E., *Qu'est-ce que le quakerisme (What is Quakerism?)*, 4-e éd., Paris, 1940.

Metodiștii

Bartrand, Cl. J., *Le Méthodisme*, Paris, 1971.

Bucke, E. S., *The History of American Methodism*, 3 vol., New York, 1964.

Davies, R. E. and E. G. Rupp, *A History of the Methodist Church in Great Britain*, t. I, London, 1965.

Gorce, A. de la, *John Wesley, maître d'un peuple*, Paris, 1940; reeditată în 1965.

Outler, A. C., *John Wesley*, New York, 1964.

Herrnhuterii

Blanke, F., *Zinzendorf und die Einheit der Kinder Gottes*, Basel, 1950.

Buitenen, M. P. et colab., *Unitas Fratrum*, Utrecht, 1975, 482 p.

Iconoclasmul. Sinodul al VII-lea ecumenic de la Niceea (787) 180
 Importanța Sinoadelor ecumenice 187

Cultura teologică în Răsărit și Apus 194

Părinții bisericești: Sfântul Atanasie și Sfântul Vasile cel Mare 194

Sfântul Grigorie de Nazianz sau Teologul 198

Sfântul Ioan Hrisostom 201

Părinții și scriitorii bisericești din Apus: Sfântul Ambrozie

și Fericitul Ieronim 205

Fericitul Augustin 210

Cultura teologică în Răsărit în secolele V–VIII 217

Cultura teologică în Apus în secolele V–VIII 222

PERIOADA A III-A (787–1054)

Popoare creștinate de Bizanț: sârbii, bulgarii și moravii 225

Creștinarea rușilor și a ungarilor 231

Organizarea Bisericii în secolele IV–XI. Patriarhatele. Sinoadele 236

Cultul divin. Deosebiri între Răsărit și Apus în secolele IV–XI 242

Viața bisericească, disciplina și monahismul în Răsărit și Apus

în secolele IV–XI 248

Cauzele și desfășurarea Schismei dintre Răsărit și Apus de la 1054 253

PARTEA A DOUA

DE LA ANUL 1054 PÂNĂ ASTĂZI

PERIOADA A IV-A (MEDIEVALĂ)

Confruntarea dintre Ortodoxie și Catholicism 263

Starea religioasă în Răsărit și Apus după Schismă 263

Cruciadele 268

Încercări de unire a Bisericilor în secolele XI–XV 279

1. Încercări de unire în secolele XI și XII 279

2. Încercări de unire în secolele XIII și XIV 281

3. Încercări de unire în secolul al XV-lea 285

Sinodul unionist de la Ferrara-Florența (1438–1439) 286

Biserica Ortodoxă Română în secolele XI–XV 295

Organizarea Bisericilor Ortodoxe locale 300

Monahismul în Răsărit în secolele XI–XIV. Isihasmul 307

<i>Erezii în Răsărit și Apus în secolele XI–XIV</i>	317
Erezii în Răsărit	317
Erezii în Apus	320
<i>Monahismul în Apus în secolele XI–XIV</i>	323
Inchiziția	330
<i>Viața Bisericii apusene</i>	333
1. Reformele papei Grigorie al VII-lea	333
2. Cearta pentru investitură	336
3. Mărirea și decăderea puterii papale	337
Cultura teologică în Răsărit în secolele XI–XV	343
1. Scriitori bizantini mai însemnați în secolele XI–XII	343
2. Scriitori bizantini mai însemnați în secolele XIII–XV	346
Cultura teologică în Apus în secolele XI–XV	358
Bisericile vechi-orientale în secolele XI–XV	373
Bisericile vechi-orientale în prezent	379
Relațiile Bisericii Ortodoxe cu Bisericile vechi-orientale	384
Căderea Constantinopolului sub turci	386
Biserica Ortodoxă în timpul sultanului Mahomed al II-lea	392
<i>Starea Bisericii Apusene înainte de Reformă</i>	401
1. Captivitatea babilonică a papilor (1309–1377)	401
2. Marea schismă papală din Apus (1378–1417)	403
3. Sinoadele conciliariste de la Pisa, Constanța și Basel	404
PERIOADA A V-a (MODERNĂ)	
<i>Starea Bisericii înainte de Reformă</i>	409
Cauzele Reformei protestante	409
Premergătorii Reformei: John Wycliff, Jan Hus, Savonarola	415
<i>Reforma lui Martin Luther</i>	427
Răspândirea Reformei protestante	431
Sistemul teologiei protestante	434
<i>Alți reformatori</i>	438
1. Ulrich Zwingli și învățătura lui	440
2. Jean Calvin și învățătura sa	443

<i>Reforma în Anglia. Cauzele și urmările ei</i>	453
1. Biserica Angliei sub Henric al VIII-lea	453
2. Introducerea Reformei anglicane sub Eduard al VI-lea	457
3. Restabilirea Reformei anglicane sub regina Elisabeta	458
4. Urmările Reformei anglicane	460
<i>Biserica Ortodoxă sub stăpânirea turcească în secolele XVI–XVIII</i>	462
Încercările turcilor de a converti pe creștini la mahomedanism	462
Încercări de atragere a ortodocșilor la catolicism	469
Încercările de atragere a ortodocșilor la protestantism	479
Istoria patriarhului ecumenic Kiril Lukaris	481
Însemnătatea patriarhului Kiril Lukaris	484
Patriarhul de Constantinopol Samuil I și reforma lui	487
Cultul și viața creștină după căderea Constantinopolului (1453)	491
Cultura teologică. Scriitori bisericești în Răsărit	494
Scriitori bisericești	496
Sinoadele ortodoxe din secolul al XVII-lea	504
Sinodul de la Ierusalim din anul 1672	509
Mărturisirile de credință din secolul al XVII-lea contra calvinistilor și protestanților în general:	511
1. Mărturisirea lui Mitrofan Kritopoulos (1625)	511
2. Mărturisirea Ortodoxă a Mitropolitului Petru Movilă (Iași, 1642)	512
3. Mărturisirea patriarhului Dositei al Ierusalimului – «Pavăza Ortodoxiei» (1672)	514
<i>Biserica Apuseană și Contrareforma. Sinodul de la Trident</i>	516
Ordinul iezuiților. Alte ordine monahale noi	520
Organizarea Ordinului iezuiților	522
PERIOADA A VI-a (CONTEMPORANĂ)	
Dezvoltarea protestantismului; misiuni protestante între păgâni	531
Neoprotestanții	539
Dezvoltarea anglicanismului	543
Cultura teologică anglicană	548
Dezvoltarea catolicismului	550
1. Dezvoltarea catolicismului	550
2. Conciliul I Vatican (1870)	554

3. Dogme noi în Biserica Apuseană	556
4. Înființarea Bisericii vechilor-catolici	557
5. Conciliul II Vatican (1962–1965)	560
Cultura teologică romano-catolică	563
<i>Bisericile Ortodoxe în secolele XIX–XX</i>	
Vechile Patriarhate	566
Situația vechilor Patriarhate ortodoxe ale Răsăritului	567
Noi Patriarhate	575
Cooperarea dintre Bisericile Ortodoxe la sfârșitul secolului al XX-lea	584
Cultura teologică ortodoxă în secolele XIX și XX	587
Școlile teologice	599
<i>Consiliul Ecumenic (mondial) al Bisericilor</i>	
Preliminarii. Organizare. Activitate	606
Consiliul Ecumenic al Bisericilor și activitatea lui	609
<i>Conferința Bisericilor Europene</i>	
	617
<i>Bibliografie selectivă</i>	623

Redactor: Pr. Dr. CORNELIU ZĂVOIANU
 Tehnoredactor: Protos. VARTOLOMEU BOGDAN
 Format 16/61x86. Coli de tipar 41. Comanda nr. 204

TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE
 AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Intrarea Miron Cristea nr. 6; 040162 București
 Telefon 4067193; 4067194
 Fax: 3360059